

Vzpomínka na Švehlovy

Na své dětství v Hostivaři ráda vzpomínám. Když mně bylo asi 5 let, to bylo v 50 letech, naši často mluvili o politice a já jsem si myslela, že politika je nějaké strašné zvíře či strašidlo. Mnoho lidí bylo tehdy z politických důvodů vězněno, též syn ministerského předsedy Antonína Švehly JUDr. Antonín Švehla, který se dostal do Jáchymova. V roce 1960, to mně bylo 10 let se pan dr. Švehla vrátil z Jáchymovského vězení. Pustili ho po 10 letech, když byla amnestie. On se v podstatě o politiku ani nezajímal. Byl jen synem svého otce, který byl za první republiky agrárník a vlastnil statek a pole a stal se ministerským předsedou.

Švehlovi bydleli v Hostivaři nad potokem Botičem v zatáčce směrem k hostivařskému kostelu. Tento kostel je zasvěcen Stětí Svatého Jana Křtitele. Dům, kde bydleli Švehlovi, zvenku nebyl nápadný. Na ulici byl obehnán zdí. Za zdí stál na dvoře obytný dům. Za domem byl statek a za ním se táhla až k Botiči a k lesu pole. Tam chodíval pan dr. Švehla se svým synem Toníkem na procházku než ho komunisti zavřeli.

Abych se vrátila k domu. Dům byl uvnitř velice pohodlný a byla v něm ohromná knihovna. Můj tatínek ke Švehlům chodil velice rád, když pana dr. pustili z Jáchymovského vězení. Buď v neděli po kostele či v neděli odpoledne a mne vždy brávil s sebou. Půjčoval si u Švehlů knihy v jejich knihovně a s panem dr. Švehlou si rád povídal. Paní Švehlová měla vždy něco napečeno a také si s námi někdy povídala. Bylo pro ni velice těžké žít bez manžela, který byl 10 let ve vězení. U manželů Švehlových bylo zvykem si vykat. Také když paní Švehlová psala manželovi do vězení, tak jak bylo u nich zvykem tak manželovi vykala. To bylo k smíchu dozorcům, kteří vězňům otvírali a četli dopisy. V Jáchymově se vězňům říkalo muklové. Pan Dr. Švehla potom přikázal ženě, že si budou v dopisech tykat, aby dozorcům nebyly dobré mravy k smíchu. Ledacos jsme se dozvěděli u Švehlů o životě v Jáchymovském vězení.

Já jsem tehdy byla, jak se říkalo malá slečna. Ráda jsem poslouchala řeči pánů a lichotilo mi, když si pan doktor Švehla všiml mého účesu, či mého oblečení.

Ke Švehlům chodil rád už můj dědeček z maminciny strany, který si půjčoval jejich povoz s koňmi na odvezení různého. Jednou mne moje teta Věra Blažková, mamincina sestra a strýc vzali do divadla na dětské představení. To mně bylo asi 5 let. Šli jsme z kopce Hornoměřolupskou ulicí na Maratovo náměstí na tramvaj a odsud jsme jeli do toho divadla. Najednou jsem zahlédla mého dědu, Františka Procházku, jak jede do kopce s koňmi a povozem nahoru po Hornoměřolupské silnici k nám domů, aby něco odvezl. Já bych tak ráda bývala jela s ním. Inu myslela jsem si „a já musím do toho pitomého divadla“ místo toho abych jela s dědou. Když jsme přišli z divadla domů na oběd, tak jsem se dědy zeptala, jestli ještě pojede s povozem a koňmi, ale děda řekl, že už obojí vrátil. Tak jsem byla zklamaná.

Další moje vzpomínka je na Aničku, dceru Švehlových. Občas jsme ji po cestě z kostela potkali. Ona znala naši rodinu. Mně bylo tehdy 9 let, sestře 6 a bratranci Martinovi 3 roky. Anička se mne a mojí sestry zeptala, zda se učíme hrát na klavír? My jsme odpověděly, že ne.

Anička potom řekla. No to Vás Martin brzy předčí. Bude hrát na klavír jako jeho maminka. Ta hrála velice dobře. Také doprovázela sólisty v hostivařském sboru Smetana.

Osud rodiny Švehlových i jejich domu nebyl dobrý. Za komunistů bylo rozhodnuto, že dům ve dvoře bude vadit silnici, která se měla rozšiřovat, tak se dům za zdí zboural. Nakonec to vůbec nebylo potřeba, protože zeď v poslední chvíli nechali, ale dům už byl pryč. Silnice se rozšiřovala o kus výš. Ještě, že pan dr. Švehla už nebyl naživu. Pan doktor zemřel 3 roky po návratu z vězení, v r. 1963. Paní Švehlová dostala byt ve Strašnicích dětem dr. Švehly Aničce a Toníkovi se podařilo uprchnout do Ameriky.

Můj tatínek vždycky říkal, že tam mohla být knihovna, protože dům byl uvnitř úžasný. A babička se připojila, že muselo zmizet vše, co bylo Švehlovo a co připomínalo bývalého ministerského předsedu a předsedu agrární strany Antonína Švehlu dr. h. c.

Jeho památku si můžeme připomenout dnes u jeho hrobu na hostivařském hřbitově, kde je pohřben i jeho syn JUDr. Antonín Švehla. V Hostivaři, kde se říká „Na groši“ je též jeho busta

Rod Švehlů měl bohužel vždy smůlu. Kolem hrobu Švehlových bylo nádherné měděné zábradlí, které v nedávné minulosti za komunistů někdo ukradl.

Dnes dává místní úřad na hrob každý rok věnec s trikolorou.

Ještě bych chtěla podotknout, že autorem Švehlovy hrobky v Hostivaři je slovinský architekt Josip Plečnik (1872-1957), který v letech 1921-1932 pracoval pro T.G.M. Na Masarykovo přání vytvořil hrobku, geniálně prostou, ale vyjadřující velikost člověka s monolitem – symbolem života a duchovní velikosti člověka, kterému byla určena.

Jiřina Švejdová

členka výboru SKS